สถาบันวัคซีนแห่งชาติ
National Vaccine Institute

กรมควบคุมโรค
DEPARTMENT OF DISEASE CONTROL

คู่มือการจัดซื้อจัดหาวัคซีนและแนวทางการดำเนินงาน

สำหรับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2

คู่มือการจัดซื้อจัดหาวัคซีนและแนวทางการดำเนินงาน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“บุคคลที่อาศัยในประเทศไทยทุกคน
ต้องสามารถเข้าถึงการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค
ที่จำเป็น มีคุณภาพ และปลอดภัย
โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา หรือเศรษฐานะ”

ปรัชญางานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศ

นโยบายงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

1. เด็กทุกคนในประเทศไทยมีสิทธิได้รับวัคซีนพื้นฐาน ครบทุกชนิดด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมโดยไม่คิดมูลค่า
2. วัคซีนที่จัดหาในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค เป็นวัคซีนที่มีคุณภาพดี มีความปลอดภัย
3. ให้การป้องกันประชาชนจากโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนให้ได้มากที่สุด

ทิศทางของงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

1. รักษาระดับความครอบคลุมการได้รับวัคซีนตามแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคให้อยู่ในระดับสูงที่สุด
2. เพิ่มชนิดของวัคซีนที่สำคัญและจำเป็นในการป้องกันโรค
3. ขยายกลุ่มเป้าหมายการให้วัคซีนที่ครอบคลุมทุกกลุ่มวัย
4. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น
5. รักษามาตรการดำเนินงานกวาดล้างโปลิโอให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง
6. เร่งรัดการกำจัดโรคหัดให้ได้ตามเป้าหมาย
7. พัฒนาระบบแฟ้มข้อมูลงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคให้สามารถใช้ประโยชน์ในการควบคุมกำกับและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. ทบทวนและปรับปรุงแนวทางมาตรการการป้องกันควบคุมโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

ที่มาและความสำคัญ 3

นโยบายการสนับสนุนการดำเนินงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดซื้อจัดหาวัคซีน 4

กรอบอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินงาน
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 7

ขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการจัดซื้อจัดหาและให้บริการวัคซีน 9

เอกสารแนบ 1 กรณี วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล
- ที่มาและความสำคัญของวัคซีน 13
- การให้บริการวัคซีนในปัจจุบัน 14
- กลุ่มเป้าหมายที่แนะนำในการให้บริการวัคซีน ตามนโยบายฯ 17

เอกสารแนบ 2 กรณี วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส
- ที่มาและความสำคัญของวัคซีน 19
- การให้บริการวัคซีนในปัจจุบัน 22
- กลุ่มเป้าหมายที่แนะนำในการให้บริการวัคซีน ตามนโยบายฯ 22

เอกสารแนบ 3 ราคาอ้างอิงในการจัดซื้อจัดหาวัคซีน 23

ภาคผนวก (หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง)

ที่มาและความสำคัญ

วัคซีนเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและมีความสำคัญทางสาธารณสุขใช้ในการป้องกันและควบคุมโรคเป็นการประกันและสร้างความมั่นคงด้านสุขภาพของประชาชนและความมั่นคงของชาติ ในปัจจุบันประเทศไทยนำเข้าวัคซีนจากต่างประเทศหลายชนิด มูลค่าไม่ต่ำกว่า 2,400 ล้านบาทต่อปี หรือ ประมาณร้อยละ 80 ของวัคซีนที่ใช้ในประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ โดยมีวัคซีนที่ให้บริการกลุ่มเป้าหมายตามแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศ จำนวน 13 ชนิด อย่างไรก็ตาม ด้วยกลไกการพิจารณาบรรจุวัคซีนใหม่ในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศมีหลายขั้นตอน ใช้ระยะเวลานาน รวมทั้งวัคซีนบางชนิดยังไม่สามารถจัดซื้อจัดหาได้ครอบคลุมจำนวนประชากรตามกลุ่มเป้าหมาย จึงส่งผลต่อโอกาสในการเข้าถึงวัคซีนของประชาชนทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการควบคุมและระงับโรคติดต่อ มีความใกล้ชิดกับประชาชน มีความพร้อมด้านงบประมาณ และสามารถปรับรูปแบบและคุณภาพบริการสาธารณะให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้อย่างหลากหลาย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศตามอำนาจหน้าที่และบริบทที่เกี่ยวข้อง ในการนี้ สถาบันวัคซีนแห่งชาติในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ เล็งเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันควบคุมโรคด้วยวัคซีนให้แก่ประชาชนในพื้นที่ สถาบันวัคซีนแห่งชาติ กรมควบคุมโรค ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้ดำเนินการเพื่อหาแนวทางการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัคซีน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในวงกว้างต่อไป

กุมภาพันธ์ 2568

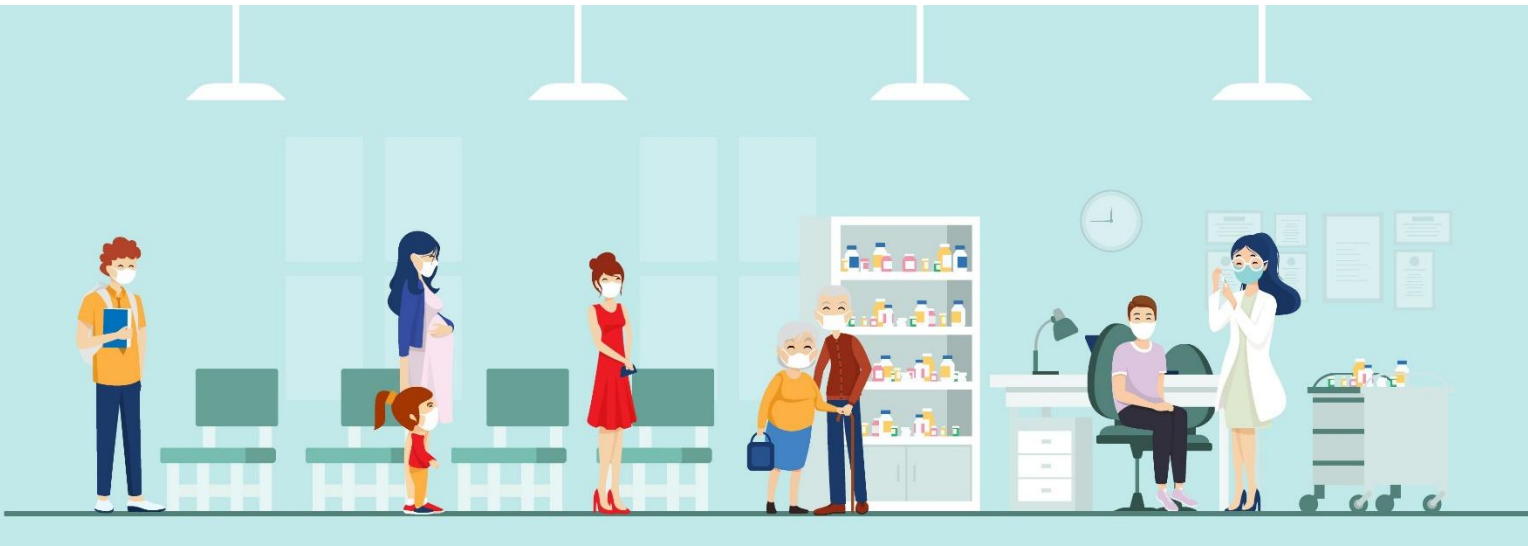

นโยบายการสนับสนุนการดำเนินงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดซื้อจัดหาวัคซีน โดย คณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมีบทบาทเป็นส่วนเสริมในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคให้กับประชาชนในท้องที่ โดยจัดซื้อจัดหาวัคซีนพื้นฐาน/จำเป็นเพิ่มเติมจากแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค เพื่อเพิ่มโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงวัคซีน

หลักการดำเนินงาน

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสนใจและความพร้อมด้านงบประมาณด้านการบริหารจัดการ สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดหาวัคซีนมาให้บริการประชาชนในพื้นที่ และขยายการดำเนินงานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ต่อไป
2. สถาบันวัคซีนแห่งชาติ และกรมควบคุมโรค เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการจัดทำรายชื่อวัคซีนที่มีความสำคัญและจำเป็น รวมทั้งราคาอ้างอิงวัคซีน ภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน

มติการประชุมคณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2565
เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2565

กรอบอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินงาน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ประเภทองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

กฎหมาย	มาตราที่เกี่ยวข้อง/ กฎหมายลูก	ข้อกำหนด
พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	มาตรา 45 (8)	กำหนดให้ อบจ. จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต อบจ. และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้ อบจ. จัดทำตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
	กฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) ออกตามความใน พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	**(14)** กำหนดให้ อบจ. จัดทำกิจการป้องกันและบำบัดรักษาโรค
	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำรุงโรงพยาบาลและหน่วยบริการสาธารณสุขของ อปท. พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	**ข้อ 4** กำหนดนิยาม “การสาธารณสุข” รวมถึง การรักษาพยาบาล การควบคุม ป้องกันและกำจัดโรค **ข้อ 6 (1) และข้อ 8** กำหนดให้หน่วยบริการสาธารณสุขของ อปท. สามารถซื้อยาตามชื่อสามัญในบัญชียาหลักแห่งชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เพื่อการสาธารณสุข และการบริหารจัดการโรงพยาบาลและหน่วยบริการสาธารณสุขได้

กฎหมาย	มาตราที่เกี่ยวข้อง/กฎหมายลูก	ข้อกำหนด
พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552	มาตรา 17 (19)	กำหนดให้ อบจ. มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

2. ประเภทเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

กฎหมาย	มาตราที่เกี่ยวข้อง/กฎหมายลูก	ข้อกำหนด
พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	มาตรา 50 (4) มาตรา 53 (1) มาตรา 56 (1)	กำหนดให้เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร มีหน้าที่ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	มาตรา 67 (3)	กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542	มาตรา 16 (19)	กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ ด้านการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล จึงสามารถสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคโดยไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นได้

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการจัดซื้อจัดหาวัคซีนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเกี่ยวข้องหลักกับคณะกรรมการและหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ
คณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ	• กำหนดนโยบาย และออกระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริม การสนับสนุน หรือการให้ความร่วมมือ เพื่อให้การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคให้แก่ประชาชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านวัคซีนแห่งชาติ • เสนอแนวทางต่อคณะรัฐมนตรีในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคอันเกิดจากการดำเนินงานตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านวัคซีนแห่งชาติ รวมทั้งเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมายเพื่อผลักดันการดำเนินงานด้านวัคซีน
คณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	• ให้คำแนะนำด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค เช่น การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย อายุและจำนวนครั้งที่ต้องได้รับวัคซีน
กรมควบคุมโรค	• เป็นผู้รับผิดชอบแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศ และดูแลการดำเนินงานตามคำแนะนำของคณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค เช่น การให้บริการ การรายงานผล AEFI การติดตามประเมินผล • สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ
สถาบันวัคซีนแห่งชาติ	• สนับสนุนให้มีการกำหนดนโยบาย และระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริม การสนับสนุน หรือการให้ความร่วมมือ เพื่อให้การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคให้แก่ประชาชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านวัคซีนแห่งชาติ • สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ

หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	• ให้ข้อมูลและสนับสนุนการดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงาน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	• เป็นผู้ตั้ง/อนุมัติงบประมาณ หรือสนับสนุนงบประมาณ • สนับสนุน ส่งเสริม ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	• สนับสนุน ส่งเสริม ทั้งด้านวิชาการและการดำเนินการ
หน่วยบริการ	• สำรวจและเตรียมกลุ่มเป้าหมาย • ให้บริการวัคซีนแก่กลุ่มเป้าหมายเชิงรุก (ให้บริการในระดับพื้นที่) และเชิงรับ (ให้บริการในหน่วยบริการ) ทั้งนี้ การฉีดวัคซีนต้องเป็นไปตามแนวทางการให้บริการวัคซีนตามมาตรฐานงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด • ติดตามและรายงานอาการภายหลังการได้รับวัคซีน (AEFI) • ตรวจสอบจำนวนยอดจัดสรรวัคซีน • บันทึกผลการให้บริการวัคซีนทันทีหลังจากให้บริการฉีดวัคซีน

ทั้งนี้ อาจมีหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินการเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

ขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดซื้อจัดหาและให้บริการวัคซีน

ปัจจุบัน คณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ มีมติเห็นชอบรายชื่อวัคซีนที่มีความสำคัญและจำเป็น พร้อมราคาอ้างอิง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานตามนโยบายฯ ดังนี้ (รายละเอียดตามเอกสารแนบ)

1. **วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ชนิด 3 สายพันธุ์ สำหรับกลุ่มเสี่ยง**
2. **วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส (PCV) สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี**

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย

- <u>กลุ่มเป้าหมาย</u>: พิจารณาตามคำแนะนำตามชนิดวัคซีน รวมถึงพิจารณาจากข้อมูลอุบัติการณ์ของโรคในพื้นที่ โดยอ้างอิงจากข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือ ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคของกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
- <u>จำนวนเป้าหมาย</u>: โดยอาจประมาณการจากจำนวนร้อยละของประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ และการสำรวจจำนวนผู้ต้องการรับวัคซีนตามสิทธิ หรือตามที่หน่วยงานเห็นสมควร

2. จัดซื้อจัดหา

<u>กรณี</u> **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้รับภารกิจถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี และไม่มีศูนย์บริการสาธารณสุขในสังกัด** สามารถพิจารณาดำเนินการสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคได้โดยการอุดหนุนให้แก่หน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการแทนได้ โดยให้นำโครงการขอรับเงินอุดหนุนของหน่วยงานดังกล่าวบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และตั้งงบประมาณไว้ในหมวดเงินอุดหนุนของงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยถือปฏิบัติตาม**ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม**

<u>กรณี</u> องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับภารกิจถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี หรือมีศูนย์บริการสาธารณสุขในสังกัด สามารถดำเนินการได้ 2 กรณี ดังนี้

1) กรณีไม่ดำเนินการจัดซื้อวัคซีนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้รับภารกิจถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี และไม่มีศูนย์บริการสาธารณสุขในสังกัด สามารถพิจารณาดำเนินการสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนโดยถือปฏิบัติตาม**ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม**

2) กรณีดำเนินการจัดซื้อวัคซีนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรตั้งงบประมาณในงบประมาณรายจ่ายประจำปี หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ตั้งงบประมาณในเรื่องดังกล่าวไว้ ก็สามารถโอนงบประมาณเหลือจ่ายหรือหมดความจำเป็นมาตั้งจ่ายเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ได้ ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตาม**ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำรุงโรงพยาบาลและหน่วยบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560** ที่กำหนดให้หน่วยบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถซื้อยาตามชื่อสามัญ (GENERIC NAME) ในบัญชียาหลักแห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติด้วย

การใช้จ่ายเงินสะสม

ตาม**ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566** ข้อ 97 กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้ (1) ให้กระทำได้เฉพาะภารกิจซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถใช้จ่ายเงินสะสมเพื่อจัดซื้อวัคซีนในการให้บริการประชาชนได้ อย่างไรก็ดี <u>หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินสะสมเพื่อจัดซื้อวัคซีนดังกล่าว ก็อาจขอทำความตกลงกับผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566</u> ข้อ97 ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 7747/2566 เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2566

กลไกการจัดซื้อวัคซีนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับกลไกการจัดซื้อวัคซีนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถหารือกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อหารือวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม โดยให้เป็นไปตาม**พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560** หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

3. การบริหารจัดการเพื่อให้บริการ

การกระจายวัคซีนจะเป็นไปตามกลไกการจัดซื้อวัคซีนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นต้องมีแผนการกระจายวัคซีนและรายละเอียดของหน่วยบริการเพื่อดำเนินการ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาเตรียมความพร้อมในประเด็น ดังนี้

1) **การจัดเก็บและขนส่งวัคซีน** เนื่องจากวัคซีนต้องมีการควบคุมอุณหภูมิ

2) **ความพร้อมของหน่วยให้บริการ** เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของกลุ่มเป้าหมายจึงส่งผลให้ผู้รับบริการมากขึ้น

3) **ค่าบริการฉีดวัคซีน**เพื่อจ่ายให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการ โดย อปท. พิจารณาอุดหนุนหรือตั้งงบประมาณค่าบริการฉีดวัคซีนเหมาจ่าย 20 บาท/ครั้ง หรือตามที่เห็นสมควรประกอบการอุดหนุนหรือตั้งงบประมาณสำหรับการจัดซื้อวัคซีน

4. รายงานผลการดำเนินงาน

1. หน่วยบริการบันทึกผลการให้บริการวัคซีน

2. หน่วยบริการรายงานผลการดำเนินงานต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. หน่วยบริการรายงานผลการให้บริการ และ ติดตามและรายงานอาการข้างเคียงหลังจากให้วัคซีนส่ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) และสำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.)

เอกสารแนบ 1

การจัดซื้อจัดหาวัคซีนและแนวทางการดำเนินงาน
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณี วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล

การจัดซื้อจัดหาวัคซีนและแนวทางการดำเนินงาน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณี วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล

ที่มาและความสำคัญของวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล

การระบาดของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลของประเทศไทย พบผู้ป่วยจำนวนมากในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน และช่วงฤดูหนาวระหว่างเดือนมกราคมถึงมีนาคม และพบการระบาดประปรายตลอดปี โดยในปี พ.ศ. 2547 สถานการณ์การระบาดของไข้หวัดใหญ่ ชนิด A ในสัตว์ปีก (H5N1) และการติดต่อจากสัตว์ปีกสู่คน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเป็นอย่างมาก พบสถิติการป่วยจากเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2549 จำนวน 25 ราย เสียชีวิต 17 ราย ในปี พ.ศ. 2552 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ จำนวน 120,400 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 189.73 ต่อประชากรแสนคน และจากข้อมูลการเฝ้าระวังโรค สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ในปี พ.ศ. 2552 คาดการณ์ว่ามีผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ทั้งประเทศปีละประมาณ 700,000-900,000 ราย และมีผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง เช่น ปอดบวม ต้องเข้ารับการรักษาปีละประมาณ 12,575-75,801 ราย นอกจากนี้ พบว่าอัตราการป่วยและเสียชีวิตจากโรคไข้หวัดใหญ่มีภาวะแทรกซ้อนสูงถึงร้อยละ 2.5 โดยกลุ่มหญิงตั้งครรภ์มีอัตราการเสียชีวิตสูงถึง 0.71 ต่อประชากรแสนคน กลุ่มผู้สูงอายุและผู้ป่วยโรคเรื้อรังมีอัตราการเสียชีวิตสูงถึง 0.35 ต่อประชากรแสนคน ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียในด้านเศรษฐกิจคิดเป็นมูลค่าสูงถึง 913 - 2,453 ล้านบาทต่อปี โดยครึ่งหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องสูญเสียในการรักษาพยาบาล

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตจากโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ในปี พ.ศ. 2561-2567

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ป่วย[1]	จำนวนผู้เสียชีวิต[(1)]
2567	650,931	50
2566	491,391	14
2565	81,314	0
2564	11,174	0
2563	123,995	3
2562	396,363	28
2561	183,935	32

ภายหลังจากการระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายให้บริการวัคซีนไข้หวัดใหญ่แก่ประชากรกลุ่มเสี่ยงและเพิ่มจำนวนวัคซีนมากขึ้น ทำให้มีอัตราป่วยจากไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทยลดลง แต่อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2559-2562 กลับพบจำนวนผู้ป่วยเพิ่มสูงขึ้น ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2563-2565 เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ทำให้พบผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ลดลงอย่างมาก เนื่องมาจากความตระหนักในการป้องกันตนเองตามมาตรการป้องกันโรคโควิด 19 อันส่งผลให้อัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่มีแนวโน้มลดลงด้วย แต่ในปัจจุบัน กระทรวงสาธารณสุขได้ผ่อนคลายมาตรการควบคุมและป้องกันโรคโควิด 19 จึงมีแนวโน้มที่จะพบการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่เพิ่มมากขึ้น

การให้บริการวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลในปัจจุบัน

คณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคภายใต้คณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายการให้บริการวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ดังนี้

กรมควบคุมโรค เป็นหน่วยงานสนับสนุนวัคซีน

1. บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีความเสี่ยงต่อการสัมผัสโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ได้แก่

1) แพทย์ พยาบาล และบุคลากรอื่นๆ ในโรงพยาบาลทั้งที่ทำงานในแผนกผู้ป่วยในและและแผนกผู้ป่วยนอก รวมถึงนักศึกษาฝึกงานในแต่ละวิชาชีพ
2) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ทำหน้าที่ในการสอบสวนควบคุมโรค
3) เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครทำลายชากสัตว์ปีกและสัตว์อื่นที่สงสัยติดเชื้อไข้หวัดนก
4) เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการตรวจวินิจฉัยเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่

2. ประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ได้แก่

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นหน่วยงานสนับสนุนวัคซีน

เป้าหมาย **ประชาชน 7 กลุ่มเสี่ยง**

1. หญิงตั้งครรภ์ อายุครรภ์ที่แนะนำ 12 - 20 สัปดาห์ ทั้งนี้สามารถให้ได้ตลอดการตั้งครรภ์ (ให้บริการตลอดทั้งปี)
2. เด็กอายุ 6 เดือน ถึง 2 ปี (กลุ่มเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 6 เดือนเต็ม จนถึงอายุ 2 ปี 11 เดือน 29 วัน)
3. ผู้มีโรคเรื้อรัง ดังนี้ ปอดอุดกั้นเรื้อรัง หอบหืด หัวใจ หลอดเลือดสมองไตวาย ผู้ป่วยมะเร็งที่อยู่ระหว่างการได้รับเคมีบำบัด และเบาหวาน
4. บุคคลที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป
5. ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้
6. โรคธาลัสซีเมียและผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง (รวมผู้ติดเชื้อ HIV ที่มีอาการ)
7. โรคอ้วน (น้ำหนัก > 100 กิโลกรัม หรือ BMI > 35 กิโลกรัมต่อตารางเมตร)

(อ้างอิงตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ. 2567 ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2567)

3. เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังระหว่างต้องโทษในเรือนจำ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) เจ้าหน้าที่ในเรือนจำ ได้แก่ ผู้คุม และเจ้าหน้าที่ที่ต้องเข้าไปดูแลผู้ต้องขัง
2) ผู้ต้องขังระหว่างต้องโทษในเรือนจำ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นหน่วยงานสนับสนุนวัคซีนแก่ผู้ต้องขังฯ

กรมควบคุมโรค สนับสนุนวัคซีนแก่เจ้าหน้าที่ในเรือนจำ

ทั้งนี้ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลในช่วงการระบาดของโรคโควิด 19 นอกจากจะช่วยลดความรุนแรงจากการเจ็บป่วยและเสียชีวิตจากภาวะแทรกซ้อนของโรคไข้หวัดใหญ่แล้ว ยังลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตที่เพิ่มขึ้นจากการติดเชื้อของทั้ง 2 โรค และลดอัตราการนอนโรงพยาบาลของผู้ป่วย รวมทั้งยังช่วยลดความสับสนต่อการตรวจคัดกรองภาวะติดเชื้อร่วมระหว่างโรคไข้หวัดใหญ่กับโรคโควิด 19 ได้

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2567

ปีงบประมาณ พ.ศ.	จำนวนประชากรกลุ่มเสี่ยง 7 กลุ่ม	จำนวนผู้ได้รับวัคซีน[2]
2567	ประมาณ 11,710,476[3]	3,227,886
2566		2,713,449
2565		4,740,937
2564		2,364,642
2563		3,446,290
2562		2,814,217
2561		2,544,631

หมายเหตุ : (1) จำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล อ้างอิงจากระบบรายงานการเฝ้าระวังโรค 506
(2) จำนวนผู้ได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล อ้างอิงจากระบบ UCINFO โดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
(3) จำนวนประชากรกลุ่มเสี่ยง 7 กลุ่มอ้างอิงจากรายงานผลการให้บริการวัคซีนป้องกันไรคไข้หวัดใหญ่ตามดูกาล ปี 2566 โดยกองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค

ดังนั้น การให้วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่แก่ประชาชนในประเทศจึงดำเนินไปเพื่อลดความรุนแรงจากการเจ็บป่วยและเสียชีวิตเนื่องจากภาวะแทรกซ้อนของโรคไข้หวัดใหญ่ ลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วย และลดโอกาสแพร่กระจายเชื้อไข้หวัดใหญ่ระหว่างบุคลากรทางการแพทย์และผู้ป่วย

ปัจจุบันสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สามารถจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล สำหรับประชาชน 7 กลุ่มเสี่ยง ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากร และวัคซีนดังกล่าวยังเป็นที่รู้จักและได้รับความสำคัญจากประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดซื้อจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลเพื่อให้บริการประชาชนในพื้นที่ได้ ก็จะช่วยเพิ่มการเข้าถึงวัคซีนเพื่อป้องกันโรคให้กับประชาชนมากขึ้น

กลุ่มเป้าหมายที่แนะนำในการให้บริการ วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ตามนโยบายฯ

ประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ 7 กลุ่ม ตามประกาศของ สปสช. โดยใช้วัคซีนชนิด 3 สายพันธุ์ ตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก

- การกำหนดกลุ่มเป้าหมายควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายจากประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ 7 กลุ่ม ตามประกาศของ สปสช. ที่ทางโรงพยาบาลในพื้นที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี หรือ ศูนย์บริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจเพื่อขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
- การตรวจสอบเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลกับโรงพยาบาลในพื้นที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี หรือศูนย์บริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่ากลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนกลุ่มเสี่ยง 7 กลุ่ม ได้รับการบริการฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่แล้วหรือไม่ หากยังมีประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่ได้รับการบริการฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ หรือมีประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับการบริการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่แล้วเกิน 6 เดือน (ซึ่งเกินระยะเวลาป้องกันโรค) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องไม่มีงบประมาณที่จัดหาวัคซีนมาฉีดให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถนำมากำหนดเป็นจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่จะสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนต่อไปได้

เอกสารแนบ 2

การจัดซื้อจัดหาวัคซีนและแนวทางการดำเนินงาน
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส

การจัดซื้อจัดหาวัคซีนและแนวทางการดำเนินงาน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส

ที่มาและความสำคัญของวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส

โรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Streptococcus pneumoniae* (*S. pneumoniae*) ซึ่งเป็นเชื้อก่อโรคที่สำคัญในการก่อโรคทางระบบทางเดินหายใจที่พบได้บ่อยในทุกกลุ่มอายุตั้งแต่เด็กเล็กไปจนถึงผู้สูงอายุ ทั้งในช่วงฤดูฝนและฤดูหนาว โดยเชื้อนี้มีมากกว่า 90 สายพันธุ์ และแต่ละสายพันธุ์มีอัตราการก่อโรคที่แตกต่างกัน ซึ่งแบ่งความรุนแรงของการก่อโรคได้ 2 ระดับ คือ

1) การติดเชื้อชนิดรุนแรงและแพร่กระจาย ที่เรียกว่า Invasive Pneumococcal Disease (IPD) กลุ่มโรคที่เกิดขึ้น ได้แก่ เยื่อหุ้มสมองอักเสบ การติดเชื้อในกระแสเลือด และปอดอักเสบชนิดรุนแรง ซึ่งการติดเชื้อนี้ส่งผลให้ผู้ป่วยพิการหรือเสียชีวิตได้

2) การติดเชื้อชนิดไม่รุนแรง ที่เรียกว่า Non-Invasive Pneumococcal Disease (Non-IPD) เช่น หูชั้นกลางอักเสบ ไซนัสอักเสบ เป็นต้น

โรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสเป็นสาเหตุอันดับหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคปอดอักเสบในเด็ก และเป็นสาเหตุของโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบในเด็กไทยประมาณร้อยละ 22 ซึ่งเป็นอันดับสองรองจากเชื้อฮิบ (Hib) อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่าผู้ป่วยโรคปอดอักเสบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับโรคไข้หวัดใหญ่ โดยมักพบผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ผู้สูงอายุ 65 ปีขึ้นไป รวมถึงผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง และผู้ที่มีประวัติโรคเรื้อรัง

อุบัติการณ์ของโรคในกลุ่มเด็ก

จากรายงานอุบัติการณ์ของโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2562 พบว่า เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มีการติดเชื้อนิวโมคอคคัสจำนวน 1,228 รายต่อประชากรเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีแสนคน และมีอัตราการเสียชีวิตสูงถึงร้อยละ 11 ของจำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ติดเชื้อทั้งหมด ต่อมากรมควบคุมโรค ได้รายงานอัตราป่วยของโรคปอดอักเสบจากการติดเชื้อนิวโมคอคคัสในช่วงปี พ.ศ. 2561-2565 เท่ากับ 1,323.71 รายต่อประชากรแสนคน แม้ว่าโรคปอดอักเสบจะสามารถเกิดได้จากทั้งเชื้อนิวโมคอคคัสและเชื้อไข้หวัดใหญ่ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า การติดเชื้อนิวโมคอคคัสเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคปอดอักเสบสูงกว่าการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่ถึงสามเท่า

ตารางที่ 1 แสดงค่ามัธยฐานของอัตราป่วยจากการติดเชื้อนิวโมคอคคัสและอัตราป่วยจากการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่ต่อประชากรแสนคน ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 – 2565

อัตราป่วยจากการติดเชื้อนิวโมคอคคัส			อัตราป่วยโรคปอดอักเสบจากการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่
โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ	โรคติดเชื้อในกระแสเลือด	โรคปอดอักเสบ	
1.19	11.1	271.93	79.48

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลอัตราการป่วยโรคปอดอักเสบจากการติดเชื้อนิวโมคอคคัสในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีต่อประชากรแสนคน ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2561-2565

ปี พ.ศ	2561	2562	2563	2564	2565
อัตราการป่วย	411.39	325.19	216.80	98.40	271.93

ในปี พ.ศ. 2566 กรมควบคุมโรค รายงานจำนวนผู้ป่วยสะสมโรคปอดอักเสบซึ่งอาจเกิดได้จากทั้งเชื้อนิวโมคอคคัสและเชื้อไข้หวัดใหญ่ ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำนวนรวม 79,104 ราย โดยมีอัตราป่วย 2,635 ต่อประชากรแสนคน และพบผู้เสียชีวิต 5 ราย คิดเป็นอัตราเสียชีวิต 0.17 ต่อประชากรแสนคน และในปี พ.ศ. 2567 มีรายงานจำนวนผู้ป่วยสะสมโรคปอดอักเสบที่อาจเกิดจากทั้งเชื้อนิวโมคอคคัสและเชื้อไข้หวัดใหญ่ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำนวนกว่า 94,732 ราย

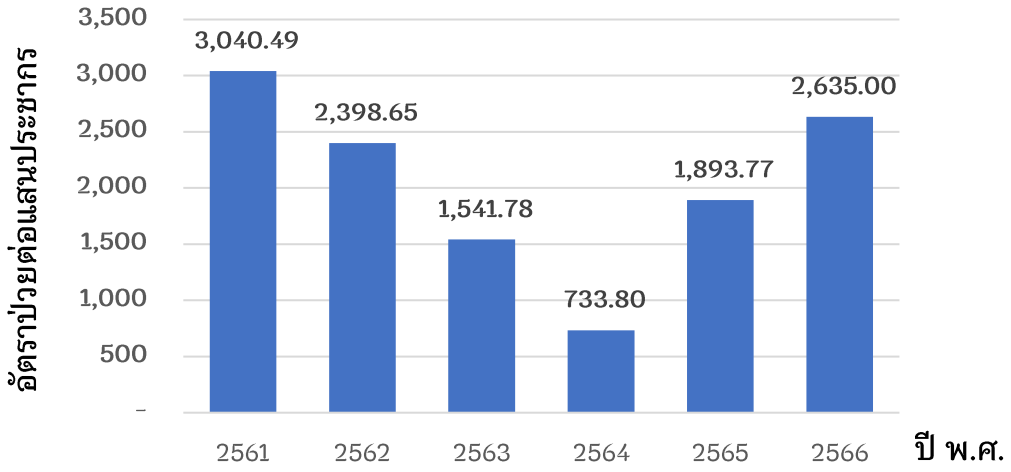

รูปที่ 1 อัตราการป่วยโรคปอดอักเสบที่อาจเกิดได้จากทั้งเชื้อนิวโมคอคคัสและเชื้อไข้หวัดใหญ่ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2566

วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส

ปัจจุบันมีวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส หรือที่เรียกว่า วัคซีนปอดอักเสบ ที่สามารถใช้ได้ทั้งในกลุ่มเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี กลุ่มผู้สูงอายุ 65 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น เด็กที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง ผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมีย โรคปอดเรื้อรัง โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคตับ ไตทำงานบกพร่อง ซึ่งวัคซีนมีผลในการลดอุบัติการณ์การติดเชื้อชนิดรุนแรงและแพร่กระจาย (IPD) โดยวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสในปัจจุบันมี 2 ชนิด ได้แก่

1) วัคซีน Pneumococcal Conjugate Vaccine หรือ PCV วัคซีนชนิดคอนจูเกต ซึ่งสามารถกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันได้ดีในเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี และเกิดการสร้างเซลล์ความจำ ชนิดบี (Memory B cell) ทำให้เกิดการกระตุ้นการตอบสนอง (Booster response) หากได้รับการฉีดวัคซีนกระตุ้นซ้ำ โดยวัคซีนสามารถลดการเกิดพาหะในคอหอย และใช้ได้กับเด็กตั้งแต่อายุ 6 สัปดาห์ขึ้นไป ซึ่งวัคซีน PCV ที่ขึ้นทะเบียนและมีใช้ในประเทศไทย มี 3 ชนิด ได้แก่ วัคซีน PCV10, PCV13 และ PCV15 ซึ่งครอบคลุมสายพันธุ์ของเชื้อจำนวน 10, 13 และ 15 สายพันธุ์ที่เป็นเชื้อก่อโรคชนิดรุนแรงตามลำดับ

2) วัคซีน Pneumococcal Polysaccharide Vaccine หรือ PPSV วัคซีนที่ได้จากแคปซูลของเชื้อที่เป็นสารพอลิแซ็กคาไรด์ จึงทำให้กระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันได้ไม่ดีในเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี และไม่สามารถกระตุ้นความจำทางภูมิคุ้มกัน (Immunological memory) ในทุกอายุ ทำให้เมื่อมีการฉีดวัคซีนซ้ำจะไม่ทำให้ร่างกายกระตุ้นภูมิคุ้มกันให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ภูมิคุ้มกันที่เกิดจากการฉีดวัคซีนชนิดพอลิแซ็กคาไรด์จะลดลงภายหลังการฉีดวัคซีนประมาณ 5-10 ปี และวัคซีนนี้ใช้เฉพาะกับกลุ่มเสี่ยงต่อโรคที่อายุ 2 ปีขึ้นไป ปัจจุบันวัคซีน PPSV ที่ขึ้นทะเบียนและมีใช้ในประเทศไทย มีเพียง 1 ชนิด คือ วัคซีน PPSV23 ซึ่งครอบคลุมสายพันธุ์ของเชื้อ 23 สายพันธุ์

การให้บริการวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสในปัจจุบัน

วัคซีนสำหรับเด็ก

ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาบรรจุวัคซีนป้องกันโรคนิวโมคอคคัส (PCV) เข้าสู่แผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2560 วัคซีน PCV ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ได้ถูกจัดลำดับความสำคัญ โดยเป็นวัคซีนที่ต้องดำเนินการนำเข้าสู่แผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโดยเร็วที่สุดเมื่อมีความพร้อม ต่อมาในการประชุมคณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ครั้งที่ 3/2563 ได้พิจารณากำหนดการให้วัคซีน PCV สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เพื่อใช้ในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ดังนี้

รูปแบบการฉีด 2P+1
สามารถให้สลับกันระหว่างวัคซีน PCV10 และ PCV13 ได้

กลุ่มเป้าหมายที่แนะนำในการให้บริการวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส (PCV) ตามนโยบายฯ

กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยพิจารณาให้ 3 เข็ม ในเด็กอายุ 2, 4 และ 12 เดือน

- ตามมติคณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ในการประชุมครั้งที่ 3/2563 เห็นชอบการให้วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส (PCV) แบบ 3 เข็ม ในเด็กอายุ 2, 4 และ 12 เดือน โดยสามารถให้สลับกันระหว่างวัคซีน PCV10 และ PCV13 ได้

เอกสารแนบ 3
ราคาอ้างอิงวัคซีน

ราคาอ้างอิงวัคซีน

สถาบันวัคซีนแห่งชาติ และกรมควบคุมโรค ได้รวบรวมราคาอ้างอิงสำหรับการจัดซื้อจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล และวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส จากศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข รวมถึงข้อมูลการจัดซื้อวัคซีน โดยกรมควบคุมโรค และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร **ทั้งนี้ ราคาวัคซีนอาจเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์การระบาดทั้งในระดับโลกและประเทศไทย อุปสงค์-อุปทาน ระยะเวลาสัญญาและปริมาณการจัดซื้อ รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ เป็นต้น**

ราคาอ้างอิงวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลชนิด 3 สายพันธุ์ เพื่อให้บริการประชาชน 7 กลุ่มเสี่ยง โดยศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข จัดทำราคาอ้างอิงการจัดซื้อปกติ ดังนี้

ชนิดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่	ราคาเฉลี่ยต่อโดส
ชนิด 3 สายพันธุ์	102.34 - 109.17 บาท

หมายเหตุ : ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 2 มกราคม 2568

ราคาอ้างอิงวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส (PCV)

กรมควบคุมโรค และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ได้จัดซื้อวัคซีนชนิด PCV10 ซึ่งกรมควบคุมโรคนำวัคซีนมาใช้ในการศึกษานำร่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการให้บริการวัคซีน PCV ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ได้จัดซื้อและให้บริการวัคซีนสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2565 เป็นต้นมา

ชนิดวัคซีน	ราคาเฉลี่ยต่อโดส (บาท)	กลุ่มเป้าหมาย
PCV10	403.604 (1) – 1,463.23 (2)	เด็ก
PCV13	1,867.15 (2) – 2,069.34 (2)	เด็กและผู้สูงอายุ
PCV15	1,995.55 (2)	เด็กและผู้สูงอายุ

หมายเหตุ :
(1) ข้อมูลจากการจัดซื้อวัคซีน โดยกรมควบคุมโรค และ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2565
(2) ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 20 มกราคม 2568

ภาคผนวก
(หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง)

หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ที่ มท 0819.2/9327 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2565
เรื่อง การหารือบทบาทและแนวทางดำเนินงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับวัคซีน

ที่ มท ๐๘๑๙.๒/ ๙๓๒๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การหารือบทบาทและแนวทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับวัคซีน

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวัคซีนแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสถาบันวัคซีนแห่งชาติ ที่ สวช ๖๑๓ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

ตามที่สถาบันวัคซีนแห่งชาติ ขอหารือบทบาทและแนวทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับวัคซีนใน ๒ ประเด็น (๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่จัดซื้อวัคซีนเพื่อป้องกัน ระงับ ควบคุมโรคติดต่อได้หรือไม่ อย่างไร และมีกฎหมาย ประกาศ หรือระเบียบปฏิบัติใดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้อ้างอิงเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าวได้ โดยการจัดซื้อวัคซีนเพิ่มเติมจากแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ไม่ซ้ำซ้อนกับการจัดซื้อวัคซีนของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และ (๒) การถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถส่งเสริมหรือสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้หรือไม่ อย่างไร รายละเอียดตามอ้างถึง นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีองค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่จัดซื้อวัคซีนเพื่อป้องกัน ระงับควบคุมโรคติดต่อหรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๖๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๕๐ (๔) มาตรา ๕๓ (๑) และมาตรา ๕๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลมีหน้าที่และอำนาจในการป้องกันและระงับโรคติดต่อ โดยเทียบความเห็นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๔๔๒/๒๕๕๙ สำหรับระเบียบที่ใช้ในการจัดซื้อวัคซีนเพิ่มเติมจากแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดยไม่ซ้ำซ้อนกับการจัดซื้อวัคซีนของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แยกออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโรงพยาบาลหรือหน่วยบริการสาธารณสุขในสังกัด สามารถจัดซื้อวัคซีนเพื่อป้องกันและระงับควบคุมโรคติดต่อได้ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำรุงโรงพยาบาลและหน่วยบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถอุดหนุนเงินให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการแทนได้ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. การถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถส่งเสริมหรือสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้หรือไม่ เห็นว่า

๒.๑ มาตรา ๔๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ประกอบกับกฎกระทรวง

/ออกตามความ...

ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (๑๔) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำกิจการป้องกันและบำบัดรักษาโรค และคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดในข้อ ๒ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการป้องกันและบำบัดรักษาโรค การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน การรักษาพยาบาลอย่างง่าย การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ และการคุ้มครองผู้บริโภค ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถส่งเสริมหรือสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนตามการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ได้

๒.๒ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำรุงโรงพยาบาลและหน่วยบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๔ ได้กำหนดนิยาม “การสาธารณสุข” รวมถึงการรักษาพยาบาล การควบคุมป้องกันและกำจัดโรค ประกอบกับข้อ ๖ (๑) และข้อ ๘ กำหนดให้หน่วยบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถซื้อยาตามชื่อสามัญ (GENERIC NAME) ในบัญชียาหลักแห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เพื่อการสาธารณสุขและการบริหารจัดการโรงพยาบาลและหน่วยบริการสาธารณสุขได้ ดังนั้น หากมีการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการ หน่วยบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถจัดซื้อวัคซีนเพื่อป้องกัน ระงับควบคุมโรคติดต่อจากเงินบำรุงโรงพยาบาลและหน่วยบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อบริการประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยูร รัตนเสนีย์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๗
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ที่ มท 0817.3/ว5363 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2566
เรื่อง คำแนะนำการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๙.๓/ว ๕๓๖๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง คำแนะนำการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค รายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม – ๙ ธันวาคม ๒๕๖๖ มีผู้เสียชีวิต จำนวน ๒๙ ราย และพบผู้ป่วย จำนวน ๔๔๘,๓๑๑ ราย ซึ่งจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูง ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดภูเก็ต จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพะเยา จังหวัดลำพูน จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครปฐม จังหวัดจันทบุรี และกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า เพื่อให้มีความสอดคล้องต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน และให้เป็นแนวทางการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการนี้ ขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามคำแนะนำจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ เพื่อบริการประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่ https://shorturl.asia/dfuN9 หรือ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขท้องถิ่น
กลุ่มงานป้องกันโรค
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๗
ผู้ประสานงาน นางสาวรัตนาภรณ์ สองแก้ว
ว่าที่ร้อยตรี สันติ สาตร์ช่วง

คำแนะนำการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่	แนวทาง	รายละเอียด
๑	**กลุ่มเป้าหมาย และชนิดวัคซีนที่ใช้**	กำหนดกลุ่มเป้าหมายจากประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จัดสรรงบประมาณให้โรงพยาบาลในพื้นที่เพื่อให้บริการแก่ประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ได้แก่ ๑. หญิงตั้งครรภ์ อายุครรภ์ ๔ เดือนขึ้นไป (ให้บริการตลอดทั้งปี) ๒. เด็กอายุ ๖ เดือน ถึง ๒ ปี ทุกคน (หมายถึง กลุ่มเด็กที่มีอายุตั้งแต่ ๖ เดือนเต็ม จนถึงอายุ ๒ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน) ๓. ผู้มีโรคเรื้อรัง ดังนี้ ปอดอุดกั้นเรื้อรัง หอบหืด หัวใจ หลอดเลือดสมอง ไตวาย ผู้ป่วยมะเร็งที่อยู่ระหว่างการได้รับเคมีบำบัดและเบาหวาน ๔. บุคคลที่มีอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป ๕. โรคธาลัสซีเมียและผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง (รวมผู้ติดเชื้อ HIV ที่มีอาการ) ๖. โรคอ้วน (น้ำหนักมากกว่า ๑๐๐ กิโลกรัม หรือ BMI มากกว่า ๓๕ กิโลกรัมต่อตารางเมตร) ๗. ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ *****หมายเหตุ** ๑. ประชาชนกลุ่มเสี่ยง ใช้วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ๓ สายพันธุ์ (A H๑N๑, A H๓N๒, B Victoria) ๒. ข้อมูลจำนวนประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ควรได้รับวัคซีน สอน./รพ.สต. เป็นผู้สำรวจและรายงานผ่านโรงพยาบาลในพื้นที่
๒	**อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**	**องค์การบริหารส่วนจังหวัด** หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๙.๒/๑๖๑๐ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ เรื่อง หารืออำนาจหน้าที่และแนวทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับวัคซีน ได้ตอบข้อหารือสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทยว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในการจัดซื้อวัคซีนเพื่อป้องกัน ระงับควบคุมโรคติดต่อ โดยมาตรา ๔๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การ

ที่	แนวทาง	รายละเอียด
		บริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (๑๔) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำกิจการป้องกัน และบำบัดรักษาโรค และมาตรา ๑๗ (๑๙) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในข้อ ๒ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการป้องกันและบำบัดโรค การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน การรักษาพยาบาลอย่างง่าย การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ และการคุ้มครองผู้บริโภค การจัดซื้อวัคซีนจึงเป็นการป้องกันและควบคุมโรคติดต่ออันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมาย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ โดยไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นได้ **เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล** พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๑๙) กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ ด้านการสาธารณสุข การอนามัยและครอบครัว และการรักษาพยาบาล พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ มาตรา ๕๐ (๔) มาตรา ๕๓ (๑) มาตรา ๕๖ (๑) กำหนดให้เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร มีหน้าที่ป้องกันและระงับโรคติดต่อ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๖ (๓) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ป้องกันและระงับโรคติดต่อ ดังนั้น เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล จึงสามารถสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ โดยไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นได้

ที่	แนวทาง	รายละเอียด
๓	**ขั้นตอนการดำเนินการจัดหาวัคซีนเพื่อบริการประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**	ขั้นตอนการดำเนินการจัดหาวัคซีนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาดำเนินการดังนี้ ๓.๑ การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายจากประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ๗ ประเภท ตามข้อ ๑ ที่ทางโรงพยาบาลในพื้นที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี หรือศูนย์บริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจเพื่อขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ๓.๒ การตรวจสอบเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตรวจสอบข้อมูลกับโรงพยาบาลในพื้นที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินีหรือศูนย์บริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่ากลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนกลุ่มเสี่ยงตามข้อ ๑ ได้รับการบริการฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่แล้วหรือไม่ หากยังมีประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่ได้รับการบริการฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ หรือมีประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับการบริการฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่แล้วเกิน ๖ เดือนแล้ว (ซึ่งเกินระยะเวลาป้องกันโรค) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องไม่มีงบประมาณที่จัดหาวัคซีนมาฉีดให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถนำมากำหนดเป็นจำนวนกลุ่มเป้าหมาย ที่จะสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ เพื่อไม่ให้เกิดความซับซ้อนต่อไปได้ ๓.๓ ขั้นตอนการดำเนินการสามารถแยกได้เป็น ๒ กรณี ดังนี้ ๓.๓.๑ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้รับภารกิจถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี และไม่มีศูนย์บริการสาธารณสุขในสังกัด สามารถพิจารณาดำเนินการสนับสนุนการจัดซื้อวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ได้ โดยการอุดหนุนให้แก่หน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการแทนได้ โดยให้นำโครงการขอรับเงินอุดหนุนของหน่วยงานดังกล่าวบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และตั้งงบประมาณไว้ในหมวดเงินอุดหนุนของงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ห้ามจ่ายจากเงินสะสม หรือเงินกู้ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ที่	แนวทาง	รายละเอียด
		๓.๓.๒ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับภารกิจถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี หรือมีศูนย์บริการสาธารณสุขในสังกัดสามารถดำเนินการได้ ๒ กรณี ดังนี้ ๓.๓.๒.๑ กรณีไม่ดำเนินการจัดซื้อวัคซีนเอง สามารถพิจารณาดำเนินการได้ตามข้อ ๓.๓.๑ ข้างต้น ๓.๓.๒.๒ กรณีดำเนินการจัดซื้อวัคซีนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรตั้งงบประมาณในงบประมาณรายจ่ายประจำปี หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ตั้งงบประมาณในเรื่องดังกล่าวไว้ ก็สามารถโอนงบประมาณเหลือจ่ายหรือหมดความจำเป็นมาตั้งจ่ายเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ได้ ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำรุงโรงพยาบาลและหน่วยบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้หน่วยบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถซื้อยาตามชื่อสามัญ (GENERIC NAME) ในบัญชียาหลักแห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติด้วย ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ตั้งงบประมาณในเรื่องดังกล่าวไว้และไม่สามารถโอนงบประมาณเหลือจ่ายหรือหมดความจำเป็นมาตั้งจ่ายเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องจัดซื้อวัคซีนซึ่งจัดเป็นวัสดุวิทยาศาสตร์หรือการแพทย์ตามรูปแบบจำแนกงบประมาณ โดยจะใช้จ่ายจากเงินสะสมซึ่งจะไม่เข้าเงื่อนไขตามข้อ ๙๗ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงินการเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่กำหนดให้กระทำได้เฉพาะภารกิจซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินสะสมไปซื้อวัคซีนเพื่อบริการประชาชน ก็อาจขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อขอยกเว้นการปฏิบัติตามข้อ ๙๗ แห่งระเบียบดังกล่าวได้

หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ที่ มท 0808.2/ว1961 ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2567
เรื่อง ซักซ้อมแนวทางการช่วยเหลือประชาชน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่เพื่อให้บริการประชาชน

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๙๖๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ซักซ้อมแนวทางการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่เพื่อให้บริการประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๙.๓/ว ๕๓๖๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖

ด้วยไวรัสไข้หวัดใหญ่เป็นสาเหตุสำคัญของการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน และมักพบได้ในประชากรทุกกลุ่มอายุ ประกอบกับปัจจุบันกำลังเข้าสู่ฤดูฝนของประเทศไทย ส่งผลให้สถานการณ์ของโรคไข้หวัดใหญ่มีแนวโน้มการแพร่ระบาดสูงขึ้นหากไม่สามารถป้องกันการแพร่ระบาดได้ จะทำให้หน่วยงานทางสาธารณสุขต้องรับภาระในการดูแลผู้ป่วย และอาจก่อให้เกิดความสูญเสียในด้านเศรษฐกิจตามมา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง จึงซักซ้อมแนวทางการช่วยเหลือประชาชน กรณีการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ให้กับประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงในเขตพื้นที่ ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๕ (๘) บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๐ (๔) มาตรา ๕๓ (๑) มาตรา ๕๖ (๑) บัญญัติให้เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนครมีหน้าที่ป้องกันและระงับโรคติดต่อในเขตเทศบาล พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๗ บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (๑๙) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (๑๔) กำหนดให้กิจการป้องกันและบำบัดรักษาโรค เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

/๒. ตามระเบียบ...

๒. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๕ กำหนดว่า เมื่อเกิดโรคติดต่อ โรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคดังกล่าวในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการป้องกัน การควบคุม การแพร่ และการระงับการระบาดของโรคนั้น หรือสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้กับผู้ที่มีภาวะเสี่ยง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ การช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้เกิดการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนการเฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ ข้อ ๑๖ กำหนดว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดโรคหรือมีเหตุสงสัยได้ว่าเกิดโรคตามข้อ ๑๕ ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการป้องกัน การควบคุม การแพร่ และการระงับการระบาดของโรค โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการหรือสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว กรณีมีหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจดังกล่าว แต่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างครอบคลุมหรือไม่สามารถระงับการระบาดของโรคติดต่อได้ จะส่งผลทำให้เกิดการแพร่ระบาด ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการการป้องกันและควบคุมโรคได้ และข้อ ๑๗ กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ดังนี้ (๑) ยา เวชภัณฑ์ และวัสดุที่ใช้ในการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ประกอบกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ (๑๒) กำหนดให้ไข้หวัดใหญ่เป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง ดังนั้น ในกรณีเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัคซีนฉีดให้แก่ประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ได้

๓. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการจัดหาวัคซีนเพื่อให้บริการประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้นำแนวทางตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๙.๓/ว ๕๓๖๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ เรื่อง คำแนะนำการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ มาประกอบการพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอกวิทย์ มีเพียร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
กลุ่มงานการจัดสรรเงินอุดหนุนและพัฒนาระบบงบประมาณ
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๔๙
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน นายธีรเณศ แสงแป้น
นายศุภสิทธิ์ ศรีเฉลียว โทร ๐๖๒-๐๓๙๔๕๒๘

หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ที่ มท 0821.5/1498 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568
เรื่อง ขอหารือในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อวัคซีน
ขององค์กรปกครองส่วนถิ่น
(เงินสะสม)

สถาบันวัคซีนแห่งชาติ
เลขที่รับ ร 367
วันที่ 10 ก.พ. 2568
เวลา.....น.

ด่วนที่สุด
ที่ มท ๐๘๒๑.๕/๑๔๔๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอหารือในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อวัคซีนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวัคซีนแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสถาบันวัคซีนแห่งชาติ ที่ สวช ๔๘ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๘

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากจากสถาบันวัคซีนแห่งชาติว่า กระทรวงมหาดไทยได้ปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการใช้เงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงขอหารือ ประเด็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้เงินสะสมเพื่อจัดซื้อจัดหาวัคซีนในการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ กำหนดไว้ได้หรือไม่ หรือมีกฎหมาย หรือประกาศ หรือระเบียบปฏิบัติใดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้อ้างอิงในการใช้เงินสะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เพื่อนำความความเห็นประกอบการพิจารณาปรับปรุงคู่มือการจัดซื้อจัดหาวัคซีนและแนวทางการดำเนินงานสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙๗ กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้ (๑) ให้กระทำได้เฉพาะภารกิจซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถใช้จ่ายเงินสะสมเพื่อจัดซื้อวัคซีนในการให้บริการประชาชนได้ อย่างไรก็ดี หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินสะสมเพื่อจัดซื้อวัคซีนดังกล่าว ก็อาจขอทำความตกลงกับผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙๗ ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๓๗๔๗/๒๕๖๖ เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายนฤชา โมษาศิวิไลซ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กลุ่มงานป้องกันโรค
โทร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน นางสาวสุจิตรา ดาวเรือง/นายจักรพงษ์ สุขใส โทร ๐๘ ๑๑๗๔ ๓๗๓๘